

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Commentarii Tres in Universam Aristotelis Philosophiam

Commentarius Secundus In Octo Libros Physicorum Aristotelis

Crespin, François

Bruxellæ, 1652

V. An divinâ virtute produci possit creatura aliqua particularis essentialiter infinitæ perfectionis citrà independentiam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95369)

xxxxix. Nec putet hinc fore ut homo sit infinitè perfectus in quantum erit perfectior infinitis; quia non erit perfectior infinitis collectivè sumptis, quomodo faciunt perfectionem entium intra illas duas species conclusorum numero infinitam, sed distributivè tantum, pro quo vide solutionem ad objectionem secundam contra infinitum in magnitudine.

R E S O L U T I O II.

c. **D**ico 2°. nullum in extensione infinitum, permanens aut successivum, potest habere terminum, sive intrinsecum, sive extrinsecum suæ extensionis.

ci. Probatur; quia, vel ille terminus à prima parte illius infiniti versùs illam partem quæ finitum est, distaret finitè, vel infinitè? non primum, quia alioqui infinitum in extensione contineretur intra duos terminos in extensione finitos, sive finitè tantum distantes, ac proinde non esset infinitum: non etiam secundum; quia si ab illa infinitè distat, quomodo illam terminare potest? terminus enim non potest infinitè distare à terminato, ut patet.

cii. Dices fortè ex P. Poncio, illam non terminare immediatè, sed mediantibus aliis partibus infinitis in extensione, quas immediatè terminat sed contra quomodo illas infinitas partes in extensione immediatè terminat, si infinitè in extensione & interminabiles? Hoc prius ostendendum est. Hinc fit

R E S O L U T I O III.

ciii. **D**ico 3°. nullum infinitum potest habere terminum intrinsecum in eo genere in quo est infinitum.

civ. Probatur, quia alioqui esset infinitum in illo genere, & non esset; esset ut supponitur; non esset, quia esset terminatum in suo genere, sive haberet terminum; ergo, &c.

D V B I U M II.

An divini virtute produci possit creatura aliqua particularis essentialiter infinita perfectionis citra independentiam.

cv. **S**ensus dubii est: an Deus possit producere creaturam omnium possibilium perfectissimam, sive tam perfectam ut perfectiorem producere non posset: negant Thomistæ communiter, Suarez, Conimbricenses, Complutenses nostri, Fasolus, Poncius, Mastrius, Hurtadus, Oviedus, Comptonus, &c. affirmant noster Bacho in primum distinct. 44^a. quæst. 1^a. art. 2°, Durandus, Ockam, Henricus, Aureolus, Ariaga, &c.

R E S O L U T I O.

cv. **D**ico, potest Deus virtute sua absoluta producere creaturam omnium possibilium perfectissimam, sive tam perfectam ut perfectiorem producere non possit.

cvii. Probatur 1°. potest Deus virtute sua absoluta producere lineam omnium linearum lon-

gissimam, infinitam v. g. versùs Orientem & Occidentem, & corpus ab omni parte in magnitudine infinitum, ac proinde illi communicare suam extensionem localem & immensitatem citra independentiam, quidni & alteri creaturæ suam omniscientiam, omnipotentiam, &c. citra independentiam? sed illa creatura esset essentialiter omnium creaturarum possibilium perfectissima, ergo, &c.

cviii. Dices ex P. Poncio, si Deus posset ulli creaturæ communicare suam immensitatem, omniscientiam, omnipotentiam, &c. posset & suam independentiam, sed hoc dato (quod tamen impossibile omnino est) illa creatura non esset omnium possibilium perfectissima; ergo, &c. minor patet; Probatur major à pari.

cix. Respondeo negando sequelam majoris; quia in independentia limitationis fundatur tota distantia & distinctio Dei à creatura; non verò in immensitate, omniscientia, omnipotentia, &c. participatis, & si posset Deus communicare suam independentiam posset esse plures dii, vel posset cessare esse positivè perfectissimus in omni genere perfectionis, v. g. in genere perfectissimi Domini omnium entium, quæ non sunt Deus, quod tamen est conceptus Deo essentialis; per hoc verò quòd communicet suam immensitatem, omnipotentiam, omniscientiam, &c. citra independentiam, non cessat esse positivè perfectissimus in omni genere perfectionis; quia retinet omnes suas perfectiones independentes independenti limitationis à quo cumque alio, & non communicat nisi dependentes.

cx. Probatur 2°, si daretur creatura cui Deus se communicaret, quantum est communicabilis ad extra, ea esset omnium possibilium perfectissima; atqui hæc prudenter dicitur possibilis, si ex eo quòd in actu ponatur non sequantur duo contradictoria, ergo, &c. major patet; Probatur minor, quia in eo nulla apparet repugnantia.

cx. Respondet P. Oviedo probationem hanc habere fallaciam latentem valde; se tamen uno verbo illam aperire & argumentum dissolvere, negando suppositum; quia (inquit) cum dicitur, Deum posse producere creaturam perfectissimam, quam potest producere, supponitur inter creaturas, quas potest Deus producere, esse aliquam perfectissimam, quæ dicitur posse à Deo produci: quæ suppositio est falsa. Sed

cxii. Contra, quæro quare illa suppositio est falsa; possum enim elicere visionem perfectissimam omnium visionum, quas elicere possum, quidni & Deus producere posset perfectissimam omnium creaturarum, quas producere potest? ad hoc enim ut falsitas suppositionis prudenter allegetur, videndum prius, an re bene perpensa, iudicetur duo contradictoria sequi ex eo quòd possibilis dicatur, an non potius oppositum, uti hic.

cxiii. Nec dicas Deum non posse ponere numerum maximum numerorum partium continui divinarum, quos ponere potest; quia alioqui continuum remaneret indivisibile; eò quòd Deus non posset maiorem numerum divisionum ponere. Nam posset adhuc multos minores numeros ponere, imò & multos æquales, sicut creatà unà omnium creaturarum possibilium perfectissimam citra independentiam posset adhuc multas imperfectiores producere, imò & multas æquales, quod non obstat quominus

minus produxisset perfectissimam negativè, de qua tantum procedit Resolutio, & non de perfectissima positivè; quidni enim posita una perfectissima possibili, altera similis esset etiam possibilis; ex quo patet, quòd continuum non remaneret indivisibile.

cxiv. Confirmatur 1°. sicut potest Deus hoc instanti creare omnia creabilia hoc instanti, ita potest hoc instanti creare creaturam omnium creabilium hoc instanti perfectissimam; ac proinde, sicut potest hoc instanti creare creaturam omnium creabilium hoc instanti perfectissimam, ita absolute potest creare creaturam absolute perfectissimam; ergo, &c.

cxv. Confirmatur 2°, ad prudenter judicandum de rei possibilitate, videndum, an post doctum & maturum examen; ex eo quòd saltem per potentiam Dei absolutam res poneretur in actu, sequeretur duo contradictoria, ut supra Disput. 8. Dub. 3. ostendimus ab autoritate & ratione: atqui ex tali creatura in actu posita non sequeretur, ergo, &c.

cxvi. Obijcies 1° ex P. Comptono Disput. 46. Physic. sect. 7. hæc Resolutio convinceret 1° dari ultimam durationem à parte post: 2° dari ultimum numerum omnium finitorum: 3° dari ultimam divisionem continui: juxta hoc argumentum, potest Deus designare durationem Angeli ab hac hora remotissimam, quam potest: potest producere ultimum numerum, quem potest; potest ponere ultimam divisionem continui, quam potest, &c. sed hæc sunt evidenter falsa, ergo & Resolutio.

cxvii. Confirmatur, si quæ creatura esset talis, maximè esset aggregatum ex omnibus creaturis possibilibus; sed illa non est talis, ergo, &c. Probat minor, quia sicut aggregatum ex omnibus numeris finitis possibilibus non est numerus omnium finitorum perfectissimus; alioqui vel una unitate addita fieret infinitus, & sic finitum additum finitum faceret infinitum, ita nec aggregatum ex omnibus creaturis possibilibus est creatura omnium possibilium perfectissima.

cxviii. Respondeo negando assumptum: quia ex illis post doctum & prudens examen omnino videntur sequi duo contradictoria: ex primo quidem æternitatem esse finitam & infinitam, ex secundo autem, ex duobus numeris finitis fieri numerum infinitum; ex tertio denique continuum constare ex puris punctis: quæ, ut suis locis ostendimus, contradictoriè repugnant: at ex creatura omnium omnino, sive finitarum, sive infinitarum perfectissima, nullo modo post debitum examen judicamus talia, aut similia contradictoria sequi; & ex opposita sententia talem creaturam negante, contradictoria non obscure inferimus, videlicet, Deum posse & non posse producere creaturam infinitam in magnitudine, duratione & intensione; posse quidem ob argumenta dubia præcedentibus præmissa; non posse verò, quia per te non posset in aliis generibus infinitam, sicut in illis, producere; si sic, infero à pari, ergo nec in his; unde poterit, & non poterit talem creaturam producere.

Ad Confirmationem

cxix. Respondeo non tantum aggregatum illud esse tale; sed & esse possibilem unam simplicem istius aggregati perfectiones continentem; quia, quæ sunt in imperfectioribus dispersa, in perfectiori reperiuntur unita: ulterius autem nego minorem; & ad

ejus probationem, Respondeo, quandoquidem idem numerus sit finitus, & infinitum constet, aggregatum ex omnibus numeris finitis possibilibus, considerari posse dupliciter: 1° quâ parte numeri sunt finiti: 2° quâ parte sunt infiniti, sive quâ parte infinitum constant: si 1° modo, quandoquidem supra omnem numerum finitum, sit aliquis infinitus, qui ex infinitis unitatibus constatur, clarum est assignari non posse numerum omnium finitorum perfectissimum; quia semper restabunt plurimæ unitates ex numero infinito illi addibiles & illius perfectivæ: si secundò modo, aggregatum ex omnibus numeris finitis possibilibus procul dubio est numerus omnium omnino numerorum, & finitorum, & infinitorum perfectissimus, quia omnes numeros posibles involvit, ex quo conficio argumentum pro nostra sententia, potest dari numerus omnium omnino numerorum perfectissimus, ergo potest dari creatura omnium creaturarum perfectissima, consequentia tenet à pari.

cxix. Obijcies 2° autoritatem S. Dionysii de divinis nominibus cap. 8. Dicamus, &c. quodque possit (scilicet Deus) etiam infinite alias infinitas potentias, præter eas, quæ sunt, in lucem proferre; neque unquam potentia infinita & infinita in lucem probare, effectorem potentiarum effectricis ejus potentia, quæ omnem infinitatem superat, obscurare & obnuere possunt.

cxxi. Confirmatur ratione Divi Thomæ, quæcumque creatura supponatur producta, quantumvis perfecta sit, infinite distat à Deo, ergo poterit aliqua perfectior excogitari, media inter illam creaturam & Deum, quæ creaturam jam productam perfectione exsuperet, & maneat longè inferior Deo, ergo, &c.

cxxi. Respondeo S. Dionysium solum velle Deum præter potentias, quæ sunt in lucem de facto posita, posse infinitas alias proferre; nec Deum unquam positurum tam multas, ut obscurare & obnuere possint ejus effectricem potentiam; quia scilicet nullam unquam produceret à se non dependentem, & à se non infinites producibilem (si nimirum non sit essentialiter alligata tempori) prout est potentia Dei effectrix à creatura non dependens, & à creatura nequidem semel producibilis.

Ad Confirmationem

cxxi. Respondeo, concesso antecedente, negando consequentiam; quia creaturæ infinita distantia à Deo non consistit in eo, quòd inter illam & Deum sit alia perfectior ipsa & Deo imperfectior, sed in eo, quòd Deus habeat infinitas perfectiones, & creatura nullam ex illis; quia omnis perfectio Dei dicit independentiam ab alio, quod est, non Deus; & omnis perfectio creaturæ dicit dependentiam ab alio, quod est Deus: sic patet ad totum fundamentum P. Oviedi.

cxxiv. Obijcies 3°. in numeris oportet in infinitum ire, nec ullus assignari potest, quò non possit assignari perfectior; ergo similiter in creaturis potest in infinitum iri, nec ulla assignari potest, quæ non possit assignari perfectior.

cxv. Respond. distinguendo antecedens, in numeris rerum permanentium oportet in infinitum ire, nego antecedens; possunt enim simul & semel omnes poni; successivarum, ad quos attendit S. Augustinus 12. de Civit. cap. 8. dum dicit numeros sine fine posse augeri, concedo antecedens; sed hoc non impedit quominus detur creatura om-

nium possibilem perfectissima; quia non est necessarium quoddam contineat formaliter perfectiones entium essentialiter successivorum; sed satis est, quoddam illas contineat eminenter: deinde in infinito in multitudine rerum possibilem continentur omnes numeri rerum omnium successivarum, ut patet ex dictis supra: unde licet in numeris rerum successivarum oporteat ire in infinitum; id tamen non obstat quominus detur unus absolute omnium numerorum negativè perfectissimus, ita ut Deus non possit positivè perfectiorem producere, prout contendit nostra Resolutio.

cxvii. Obijcies 4°. saltem ex Resolutione ista sequitur illam creaturam habere perfectionem simpliciter infinitam, quandoquidem infra illam sunt creaturæ illa imperfectiores, infinitæ possibiles.

cxvii. Respondeo negando sequelam; quia cum vix assignari possit species, quæ sub se infinitas imperfectiores geometricæ & secundum aliquam proportionem non contineat, omnes etiam valde imperfectæ species, haberent perfectionem simpliciter infinitam, quam tamen Theologi soli Deo, sive enti habenti perfectionem simpliciter simplicem, seu nullam includenti imperfectionem, concedunt: unde calculatio ista omnino fallit, nec vera est, nisi secundum proportionem, secundum quam fit accretio; sic nempe, ut sit geometricè & proportionaliter perfectior, & ista, quæ est finitæ perfectionis, & ista hæc imperfectior, & ista hæc iterum imperfectior, & sic in infinitum; non verò sic, ut sit arithmetice & simpliciter perfectior una vel pluribus creaturis simpliciter infinite perfectis.

DISPUTATIO SECVNDA.

De Continuo & ejus Continuatione.

Continui difficultas continua est, uti & infiniti infinita; tantumque Philosophos hucusque torfit, ut nullus sanæ mentis sit, qui sibi ex integro satisfactum asserat; unde merito eximius Dominus Fromondus Doctor Lovaniensis materiam de Continuo Labyrinthum vocat, quem plures intrent, sed nullus, alioqui etiam longè eruditissimus, exeat. Vt tamen aliorum more de Continuo aliquid disputemus, sit

D V B I V M I.

Quid & quotuplex Continuum.

R E S O L U T I O I.

I. Ico 1°. Continuum hic juxta Aristotelem lib. 6°. cap. 1°. est *cujus partes loco immediate sunt unum*, puta unitate morali; quia non datur continui, ut infra ostendemus, continuatio realis: contiguum autem juxta eundem, est, *cujus partes loco immediate sunt multa*, id est, non unum unitate morali, sed multa multitudine opposita uni unitate morali; inter quæ autem loco immediata reperitur unitas moralis, & inter quæ multitudo moralis, infra patebit.

R E S O L U T I O II.

III. Ico 2°. continuum, aliud permanens, & est *cujus partes simul existunt*, ut materia prima: aliud successivum, & est *cujus partes fluxu quodam aliæ aliis succedunt*, ut tempus.

D V B I V M II.

An Continuum componatur ex puris indivisibilibus mathematicis.

IV. Ante Resolutionem Suppono indivisibilia mathematica, ut opponuntur Physicis, esse illa, quæ omni omnino parte destituuntur, sic ut nec ab ipso Deo dividi possint: Physica verò ut opponuntur ma-

thematicis, quæ quidem absolute habent partes, sed sic, ut naturaliter dividi non possint; vel ob exiguitatem; vel ob qualitates divisioni repugnantes: tamen divinitus à Deo dividi possunt. Hoc supposito, sit

R E S O L U T I O.

V. Ico contra Zenonem & alios ex antiquioribus Stoicis, & recentioribus verò Gregorium Ariminensem, Cornelium de Sancto Patricio, Arriagam, Tellez, & alios, quos hic magno numero Physicæ Disput. 35^a. sect. 1ª citat: continuum permanens non componitur ex puris indivisibilibus mathematicis. ita D. Fromondus in suo Labyrintho cap. 25. Suarez, Conium, Hurtus, &c.

P R O B A T I O I.

Ex hoc Axiomate *Indivisibile additum indivisibili non facit majus.*

VI. Probatur 1° ratione Physicæ desumptæ ex Aristotele lib. 6°. cap. 1°: evidens est continuum aliquod integrum esse majus & magis extensum, quam sit quælibet ejus pars; item ex additione novarum partium, ex quibus componitur fieri majus & extensius; atqui *indivisibile additum indivisibili non facit majus*, ergo continuum non componitur ex puris indivisibilibus mathematicis: minor probatur, & confirmatur improbatione rationum, quibus, Arriaga, Oviedus, Tellez, & alii hanc minorem rejiciunt.

VII. Respondet 1°. P. Tellez ad minorem, sollemne illud Axioma non transire cancellos nostræ opinionis, ac proinde in sua opinione non admitendum: 2°. unitas numerica in ratione numeri indivisibilis, addita unitati numericæ, facit plus quoad numerum, ergo indivisibile additum indivisibili facit etiam majus, quoad locum: 3°. puncta indivisibilia loco immediate contigua, non se penetrant, quia ad hoc ut se non penetrant, sufficit, quod